

Beier, Max, Tettigoniidae (Pseudophyllinae II). Het tweede deel van een revisie van deze groep insecten is in maart 1960 verschenen als aflevering 74 van het bekende systematische verzamelwerk „Das Tierreich”, een uitgave van de Deutsche Zoolog. Gesellschaft en verschenen bij Walter de Gruyter & Co. te Berlijn.

Dit is een zeer verheugend feit, omdat de Pseudophylliden nu weer in hun geheel te overzien zijn. De allerlaatste monografie was van de hand van BRUNNER v. WATTENWYL en verscheen in 1895. In de loop der jaren werden door verschillende auteurs nieuwe soorten, subspecies en synoniemen ontdekt, maar een nieuw algemeen overzicht verscheen pas in 1954, ook van de hand van Dr. Max BEIER als deel 1 van deze monografie. Het werd uitgegeven door het Instituto Español de Entomologia in Madrid. Dit behandelde slechts een deel van de bekende soorten, in hoofdzaak die welke van de tropische landen bekend waren op het oostelijk halfrond (Indo-Malaya en Afrika), terwijl het nu verschenen deel de Amerikaanse soorten behandelt.

In het algemeen zijn er maar weinig beoefenaars van de studie van deze insecten, waardoor het aantal Orthopterologen in ieder land zeer beperkt is, terwijl hier nog bij komt, dat alleen enkele musea en een hoogst enkele particulier in het bezit is van deze meest zeer zeldzame dieren. BEIER heeft in ieder geval zoveel materiaal bijeen weten te krijgen, dat het schrijven van een dergelijk werk mogelijk is geworden. Het werk is voortgezet in dezelfde trant als het eerste deel, waarin zich dan ook de tabel bevindt voor de verschillende triben, waarin deze familie is verdeeld. Het eerste deel verwerkte 6 triben, dit deel de zevende tot en met de laatste, de 18e, waarmee het geheel is afgesloten. Iedere tribus begint met een algemene diagnose, dan volgt het verspreidingsgebied der soorten en tenslotte een tabel voor de genera. Deze tabellen zijn eenvoudig gehouden en gebaseerd op de meest kenmerkende verschillen. Hetzelfde is geschiedt met de soorttabellen der genera. Bij iedere soort is de synonymie vermeld en tevens, waar zich het type of paratype bevindt. De geografische verspreiding is uit den aard der zaak ook aangegeven. Het geheel wordt, net als in het eerste deel, verlucht met 241 eenvoudige maar constructieve figuren, hetgeen de determinatie vergemakkelijkt. Biologische gegevens zijn niet vermeld of maar sporadisch, om de eenvoudige reden dat deze niet bekend zijn. In hun vaderland leven vele soorten hoog in de bomen of zijn overdag verborgen in het oerbos, hetgeen de studie zeer bemoeilijkt. Daar komt nog bij, dat de verzamelaars zich meestal tevreden stellen met alleen maar de vindplaats mee te delen, zodat men zich met deze weinige gegevens tevreden moet stellen. Voor enkele soorten uit de groep der Pterochrozini is een uitzondering gemaakt. Tot deze groep behoren de merkwaardigste gevallen van mimicry, die bekend zijn. De vleugels gelijken in kleur en vorm volkomen op bladeren uit hun omgeving, met nabootsing van insectenvraat en schimmelvlekken op de bladeren. Bij deze dieren moet wel een grote variatie optreden. Daarom zal een intenser onderzoek ter plaatse van groot nut zijn, daar naar deze kenmerken verschillende soorten beschreven zijn.

Ik moet de auteur geluk wensen met het voleinden van deze zeer veel werk eisende arbeid. In het vooruitzicht is gesteld, dat het eerste deel opnieuw aangevuld en verbeterd zal verschijnen, waarbij dan tevens een algemene index en een literatuuroverzicht zal gegeven worden. De uitgever heeft zijn best gedaan het werk zo royaal mogelijk uit te geven. De prijs van DM 175 zal velen er wel van weerhouden dit werk aan te schaffen, hetgeen ik voor de kennis der Orthoptera alleen maar kan betreuren. — C. WILLEMSE.

Operophtera fagata Scharfenberg (Lep., Geom.). Op 25 okt. 1960 ving ik een exemplaar in het Vijlenerbos. Dus een aanmerkelijk vroegere datum dan in de catalogus is opgegeven.

Op 3, 4, 5 en 6 nov. 1960 heb ik van deze soort er een 15-tal gevangen in het Imstenerbos bij Heerlerbaan. Dit is dus een nieuwe vindplaats voor *fagata*.

J. LUKKIEN, Kerkstraat 12, Ruurlo.